

Virkemidler til at opnå en renere Limfjord

Stiig Markager, Aarhus Universitet

Indhold

- 1) Status for Limfjorden - miljøtilstand og tilførsler af næringsstoffer
- 2) Virkemidler - oversigt
- 3) Stenrev
- 4) Vejen tilbage til en 'ren' fjord

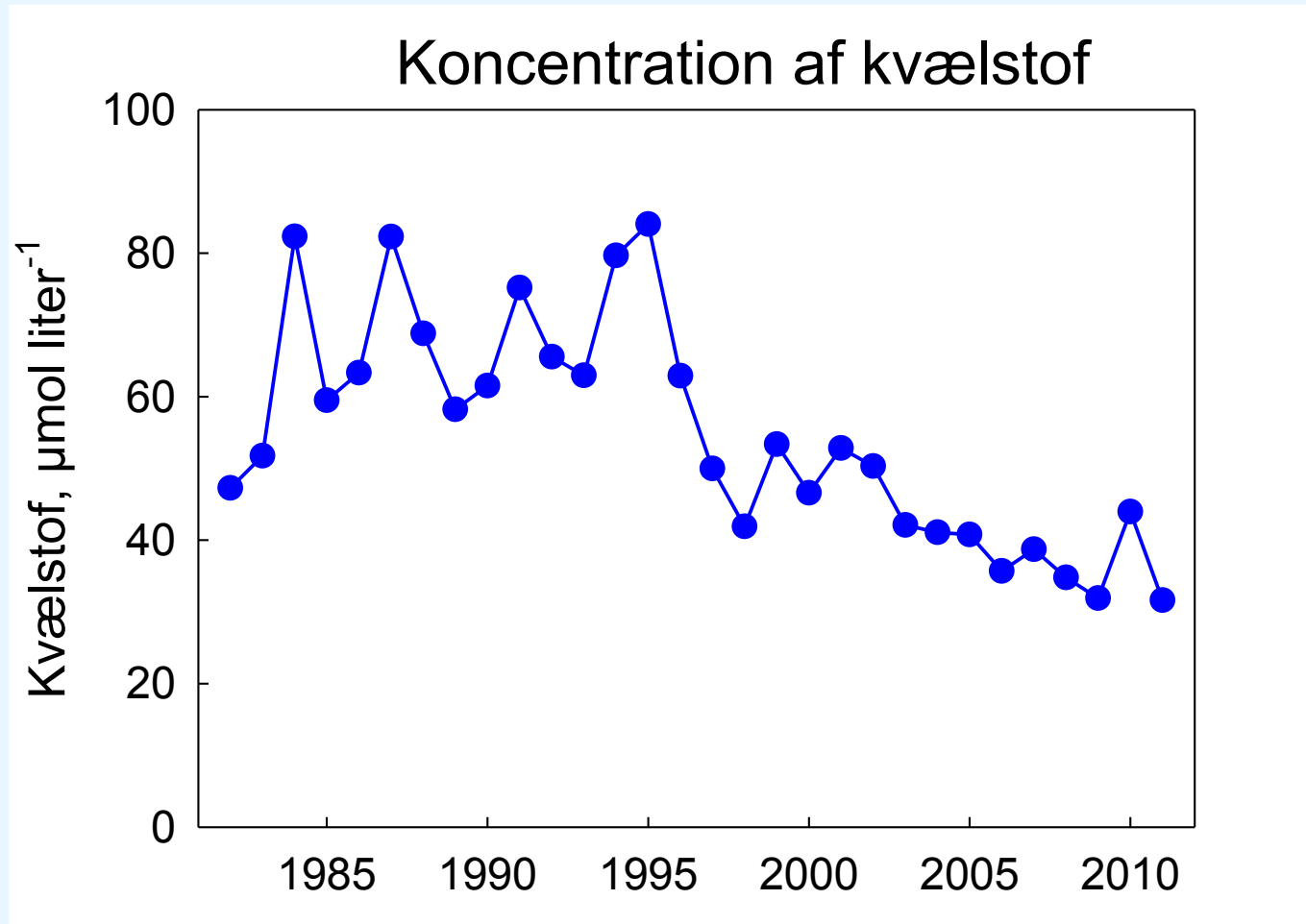
Indhold

- 1) Status for Limfjorden - miljøtilstand og tilførsler af næringsstoffer**
- 2) Marine virkemidler - oversigt
- 3) Stenrev
- 4) Vejen tilbage til en 'ren' fjord

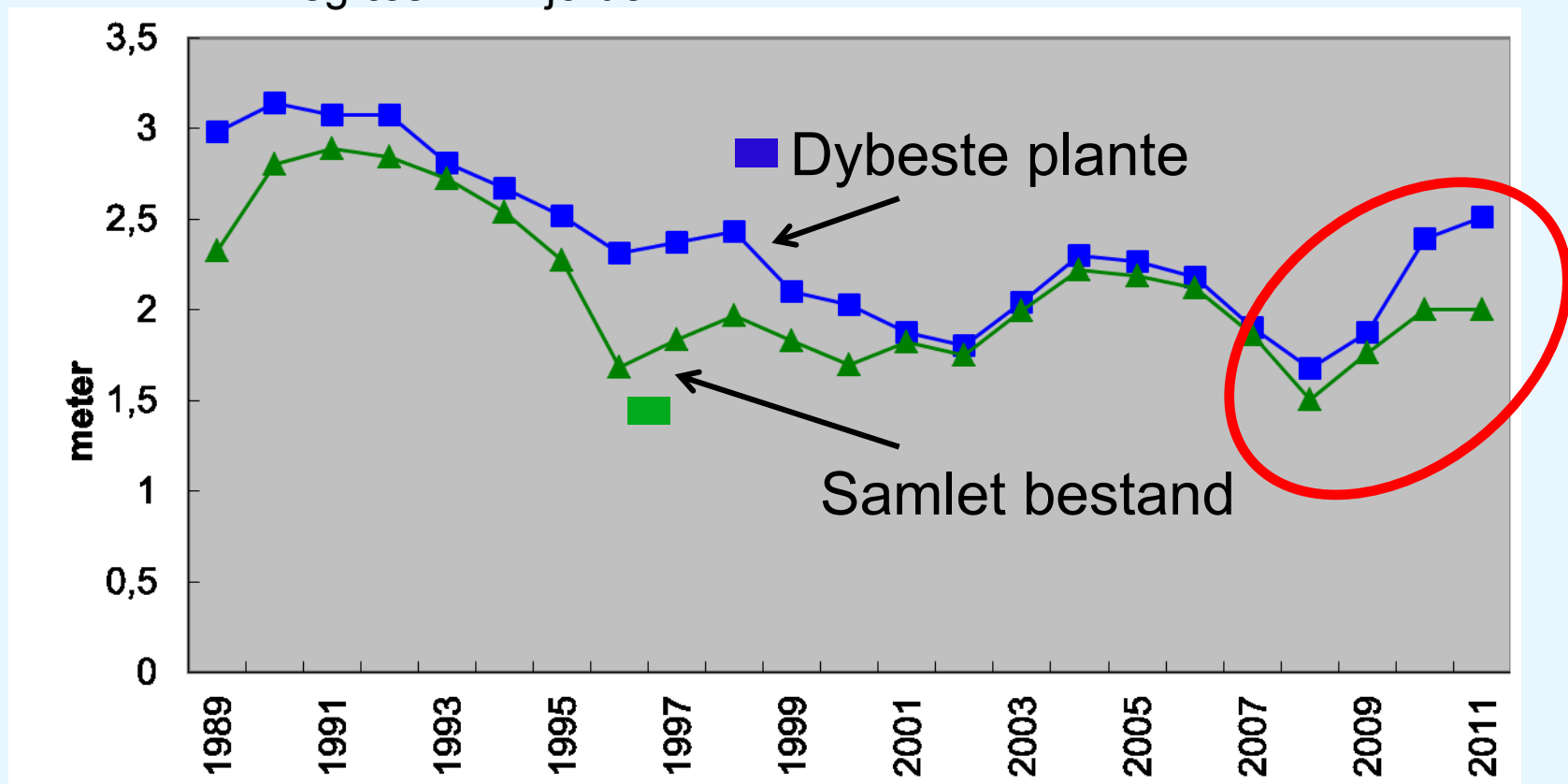
Udvikling i kvælstofkoncentration

Løgstør Bredning 1982-2011

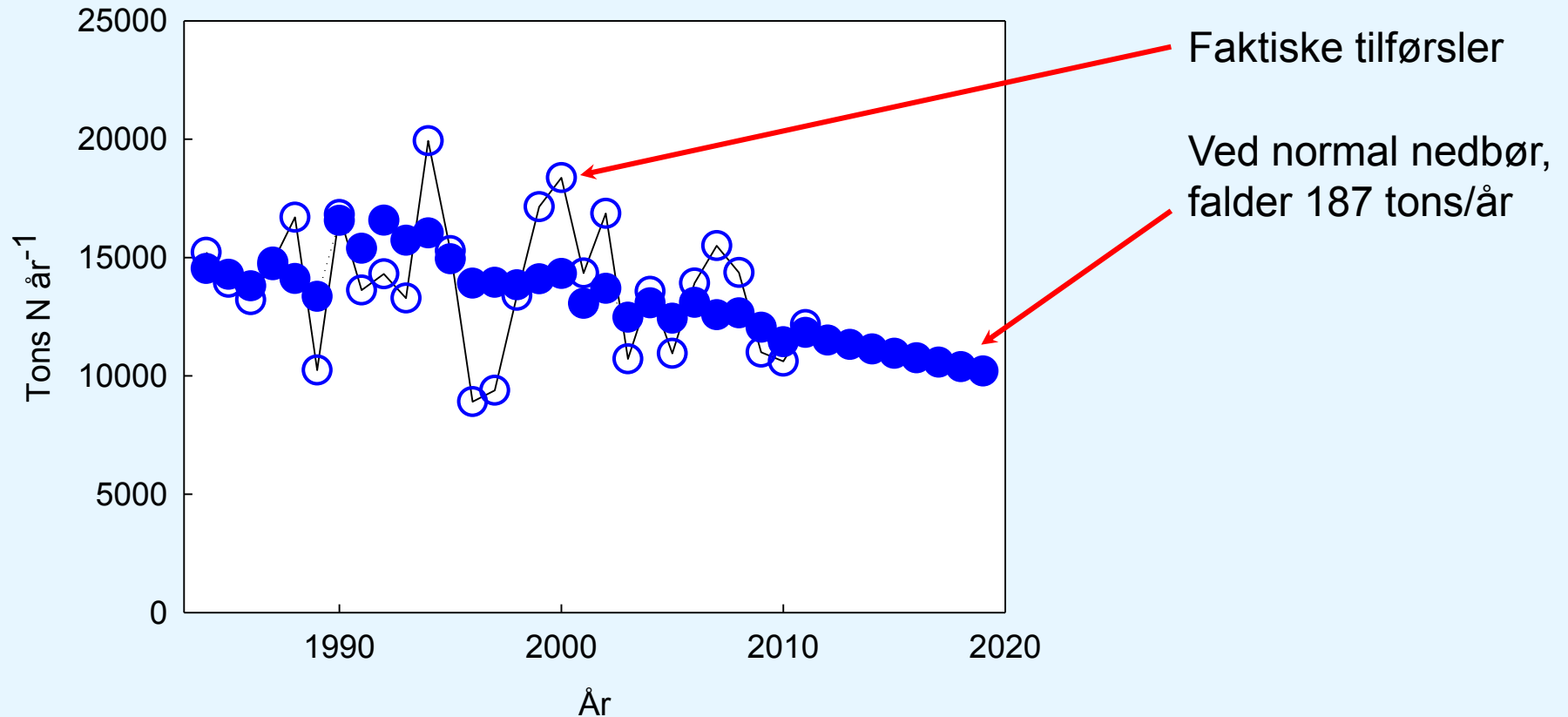

Vandet er klarere og ålegræs er på vej

Ålegræs i Limfjorden

Kvælstoftilførsler til Limfjorden

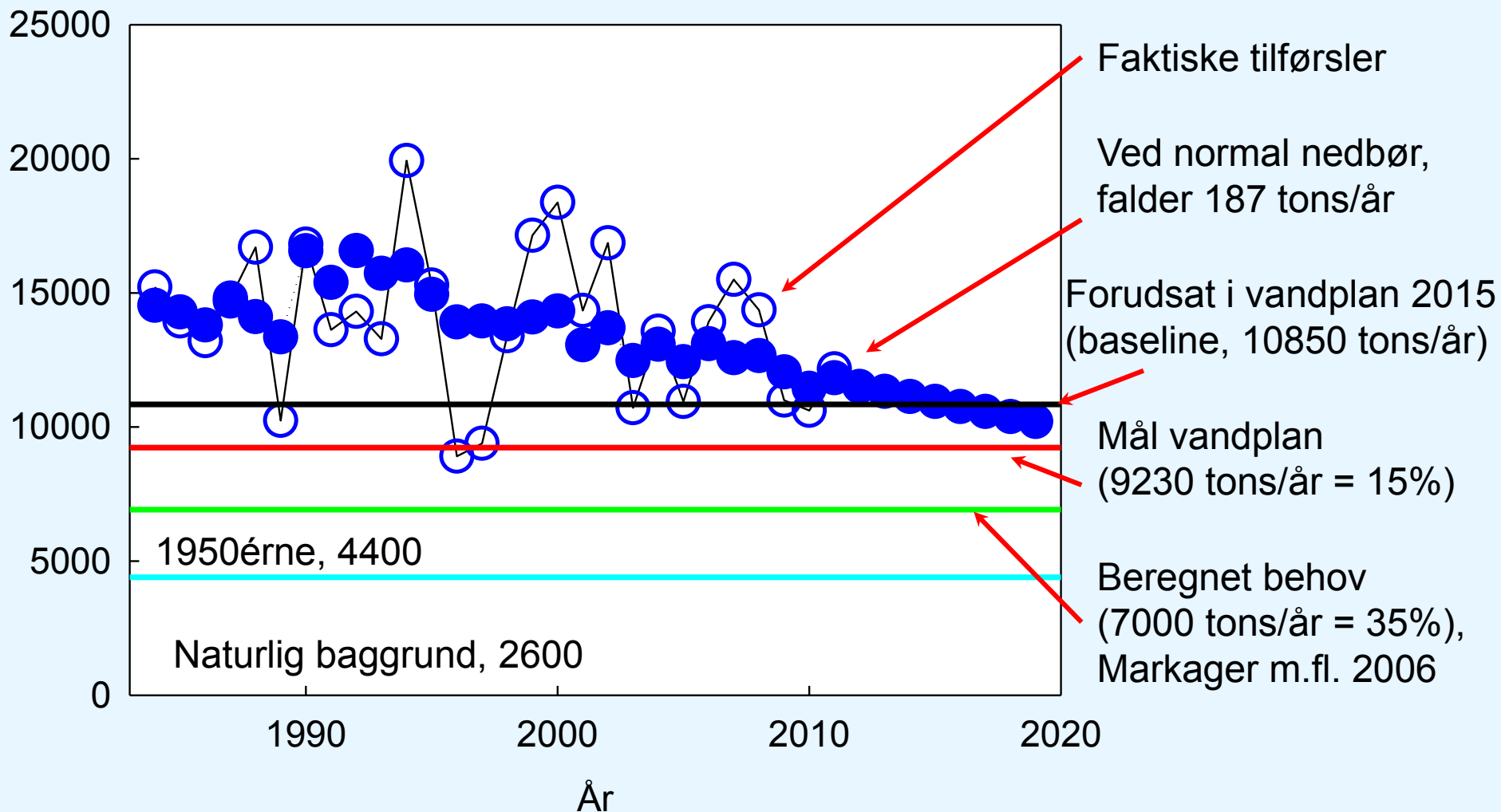

Indhold

- 1) Status for Limfjorden - miljøtilstand og tilførsler af næringsstoffer
- 2) **Virkemidler - oversigt**
- 3) Stenrev
- 4) Vejen tilbage til en 'ren' fjord

Kvælstoftilførsler til Limfjorden, tons/år

Genetablering af ålegræs

Uprøvet

Beskyttede områder med spirende ålegræs

Kompensationsopdræt af muslinger - lovende virkemiddel

- kan fjerne kvælstof omkostningseffektivt
- evt. interessekonflikter om areal i fjorden
- risiko for lokalt forhøjet iltforbrug og frigivelse af N ved forkert placering

Baseret på resultater fra projektet Mumihus støttet af DSF

Indhold

- 1) Status for Limfjorden - miljøtilstand og tilførsler af næringsstoffer
- 2) Marine virkemidler - oversigt
- 3) Stenrev**
- 4) Vejen tilbage til en 'ren' fjord

Stenrev

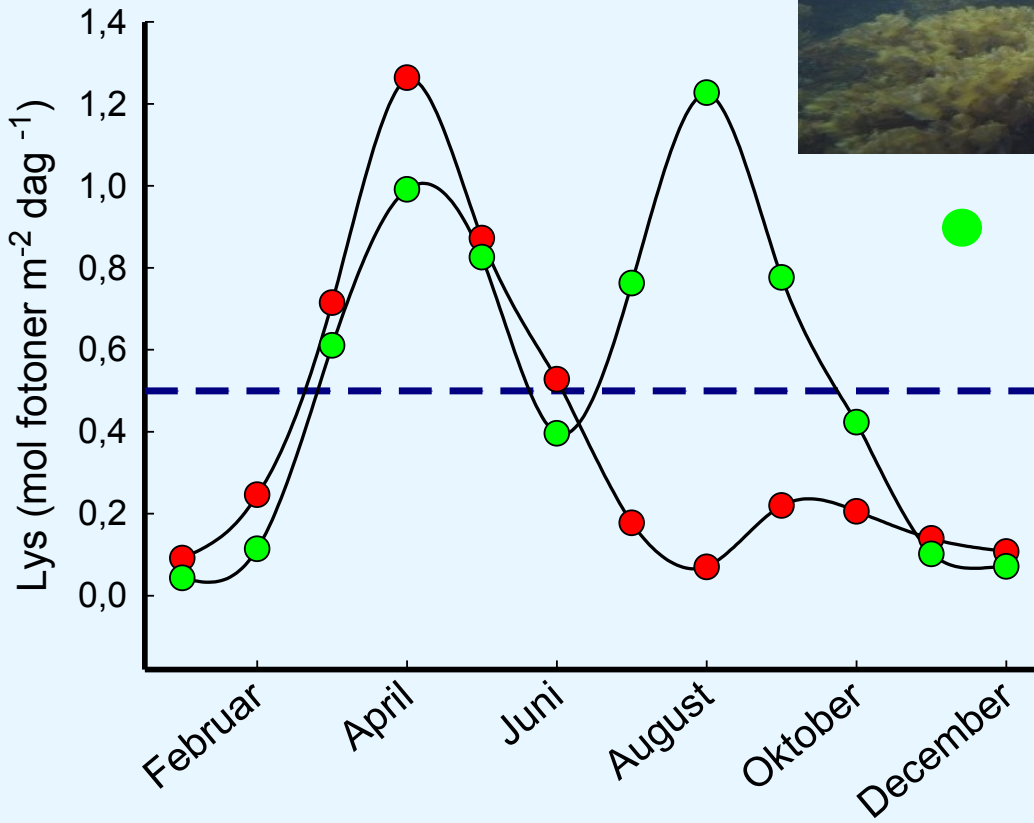

- Øget biodiversitet
- Genskaber en vigtig habitat

Stenrev Iltproduktion og effekt på kvælstof

Lys, 6-7 meters
dybde

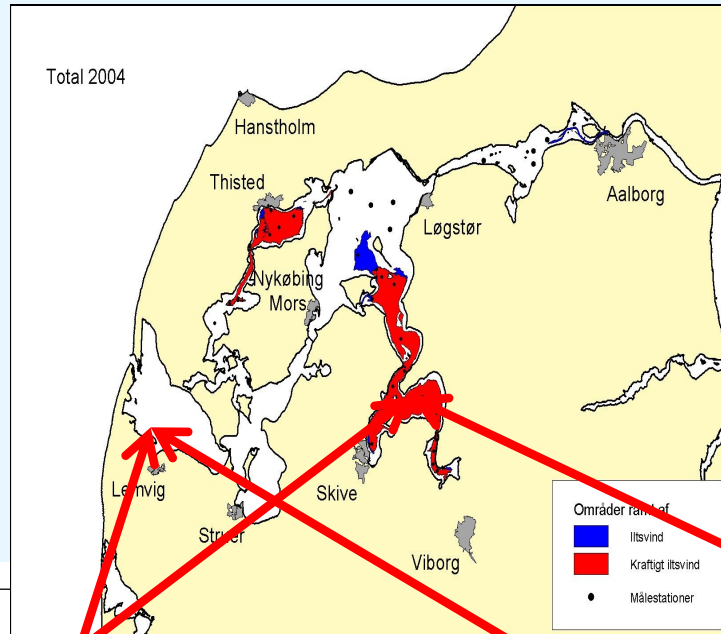

● Vestlige Limfjord, mindre påvirket

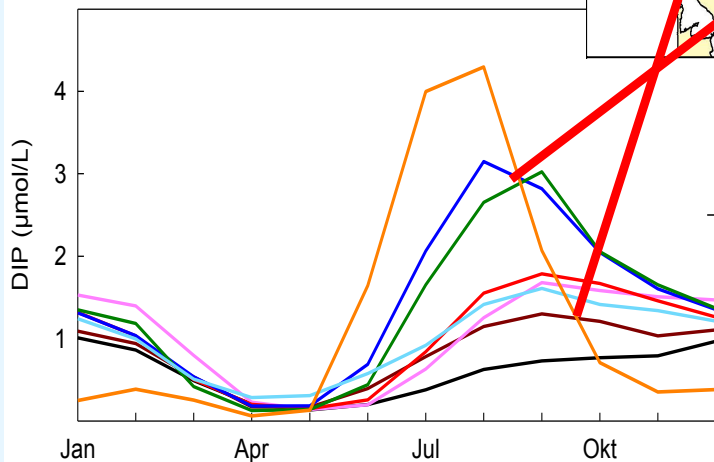
— Minimum lys for iltudvikling

● Centrale og østlige Limfjord, meget påvirket af N og P og med udbredt iltvind

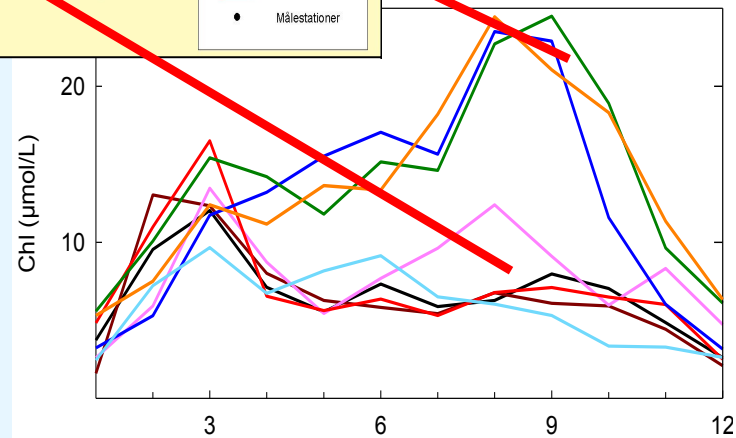
Limfjorden - rask og syg del

Fosfor i vandet

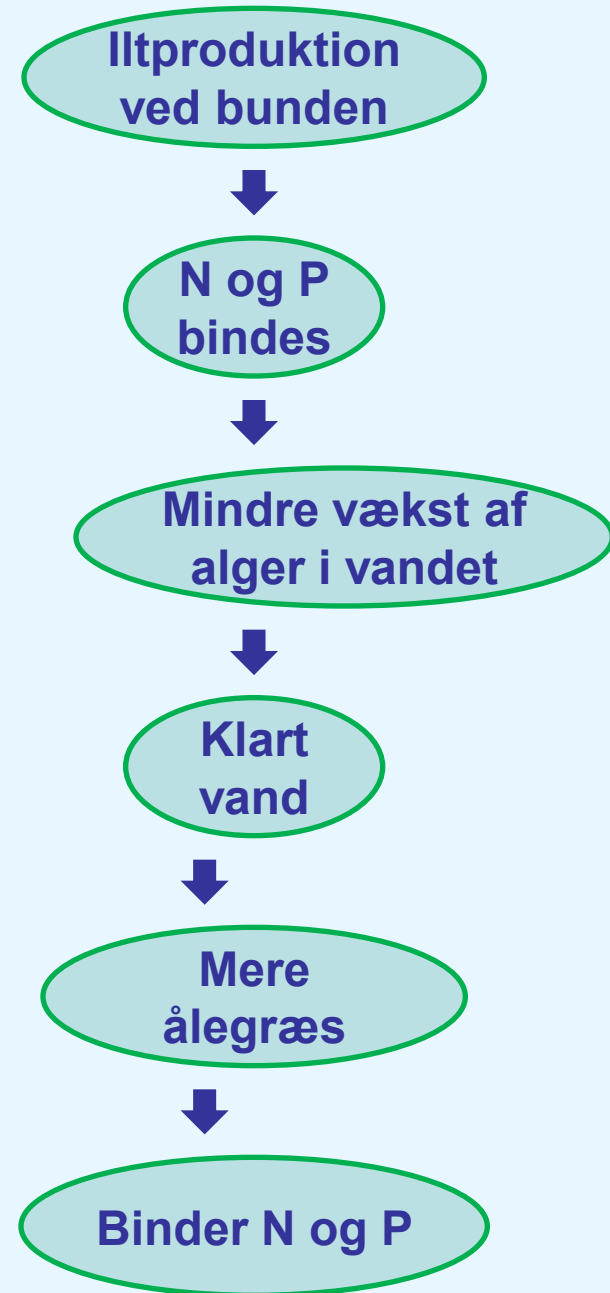
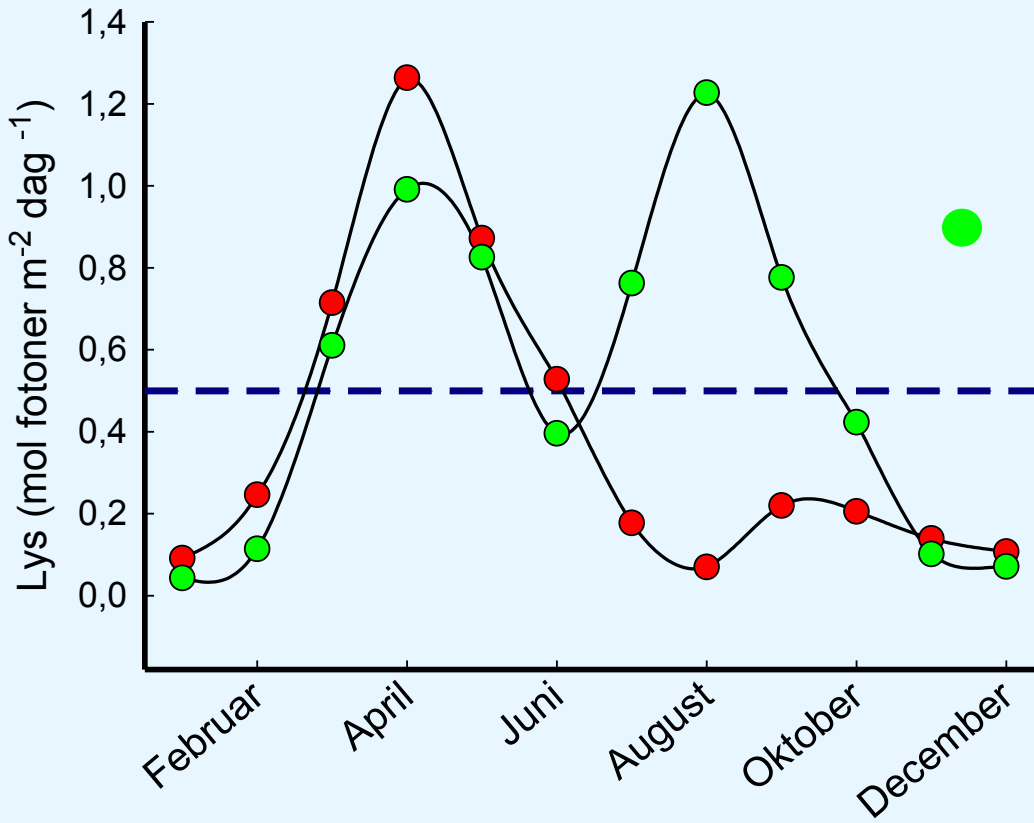
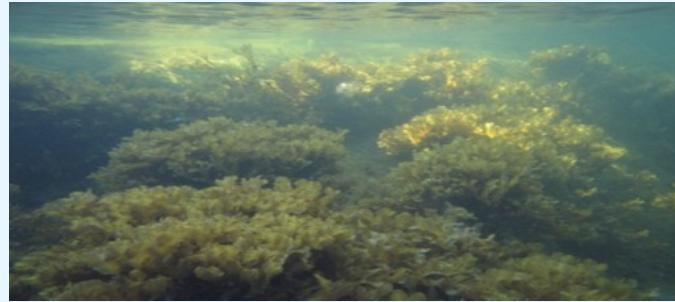

Alger i vandet

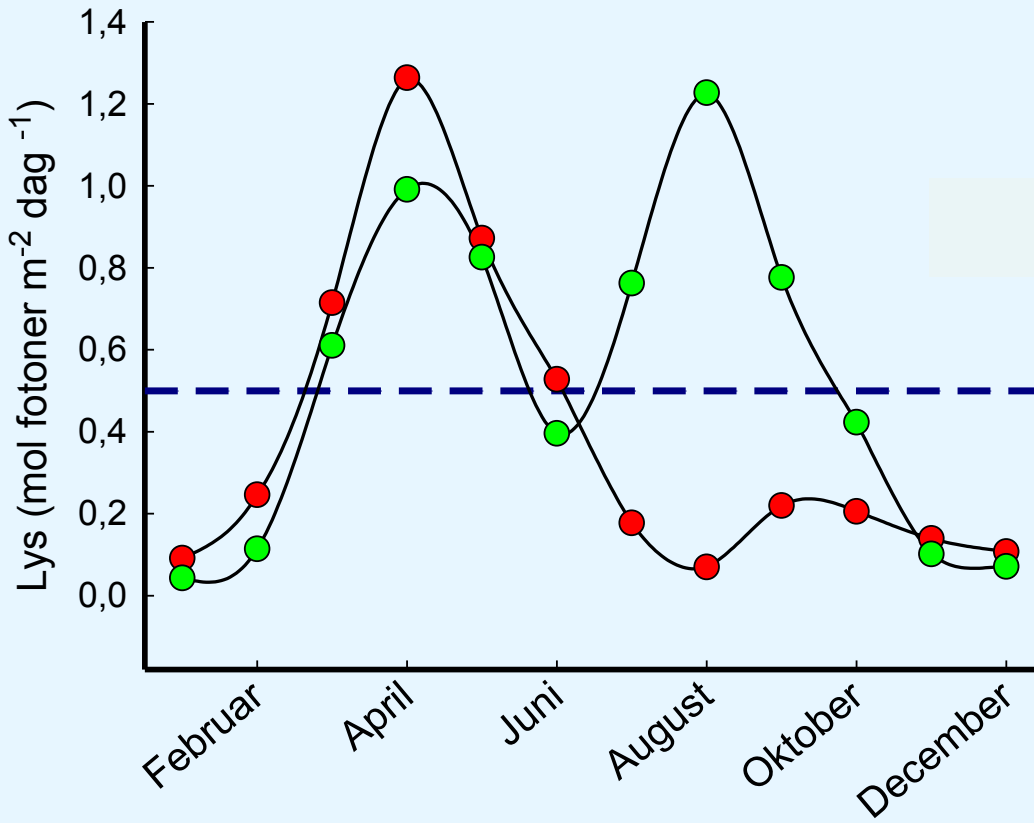
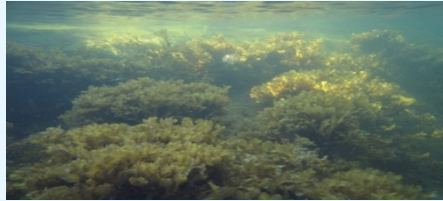
Stenrev

Lys, 6-7 meters dybde

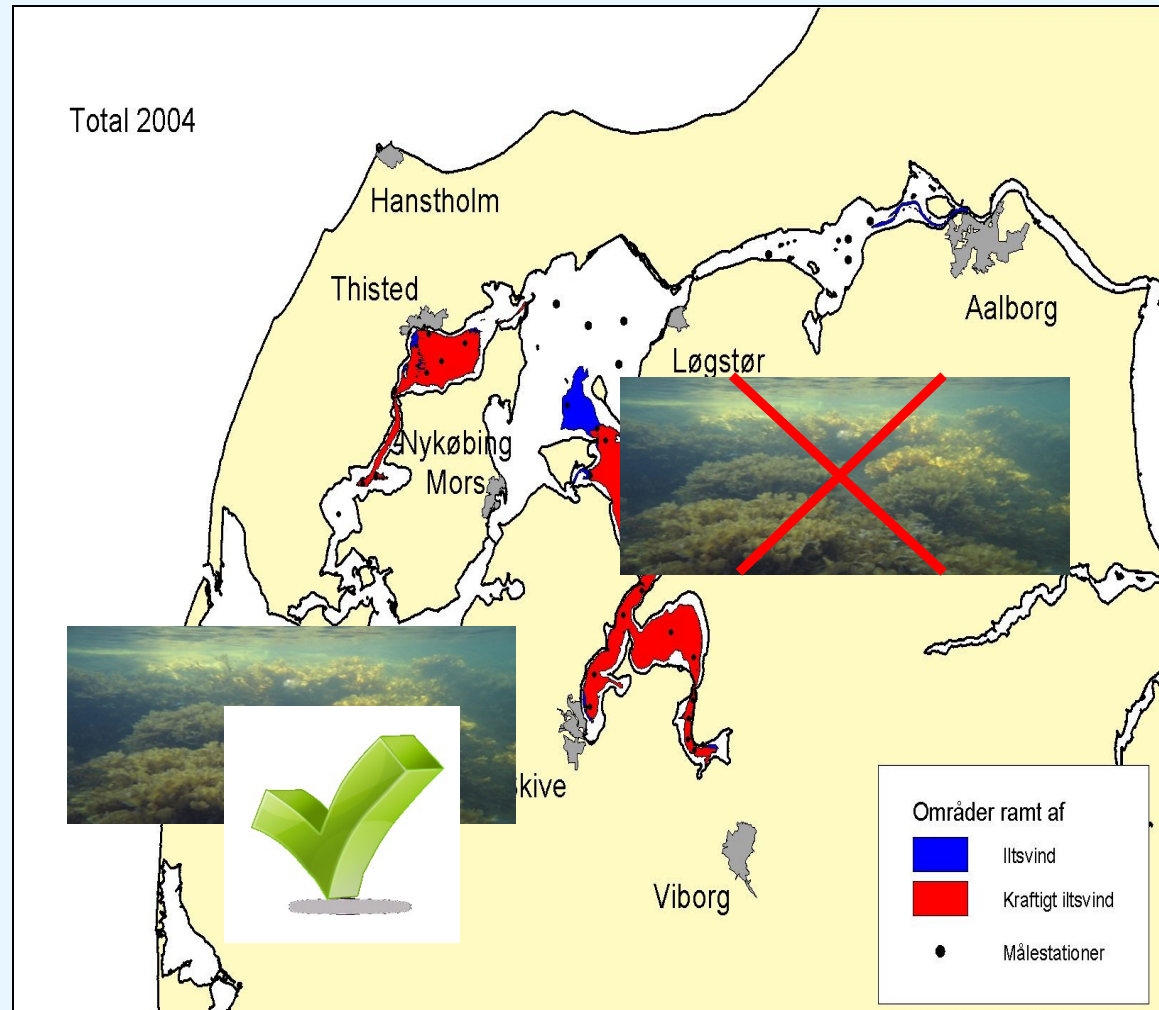
Stenrev

Lys, 6-7 meters dybde

Stenrev må IKKE placeres i områder med iltsvind

Indhold

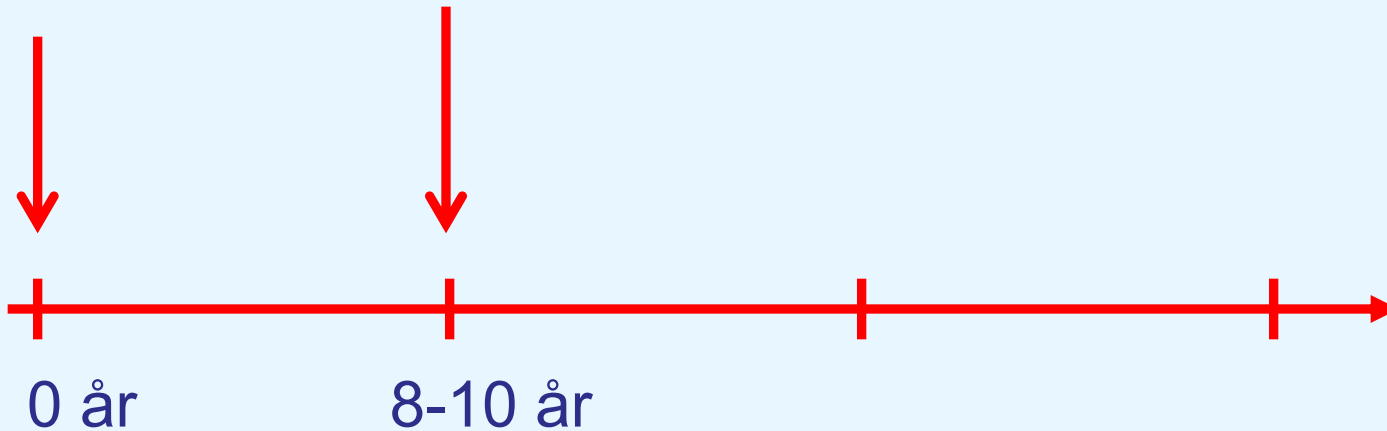

- 1) Status for Limfjorden - miljøtilstand og tilførsler af næringsstoffer
- 2) Marine virkemidler - oversigt
- 3) Stenrev
- 4) **Vejen tilbage til en 'ren' fjord**

Tidsforsinkelse

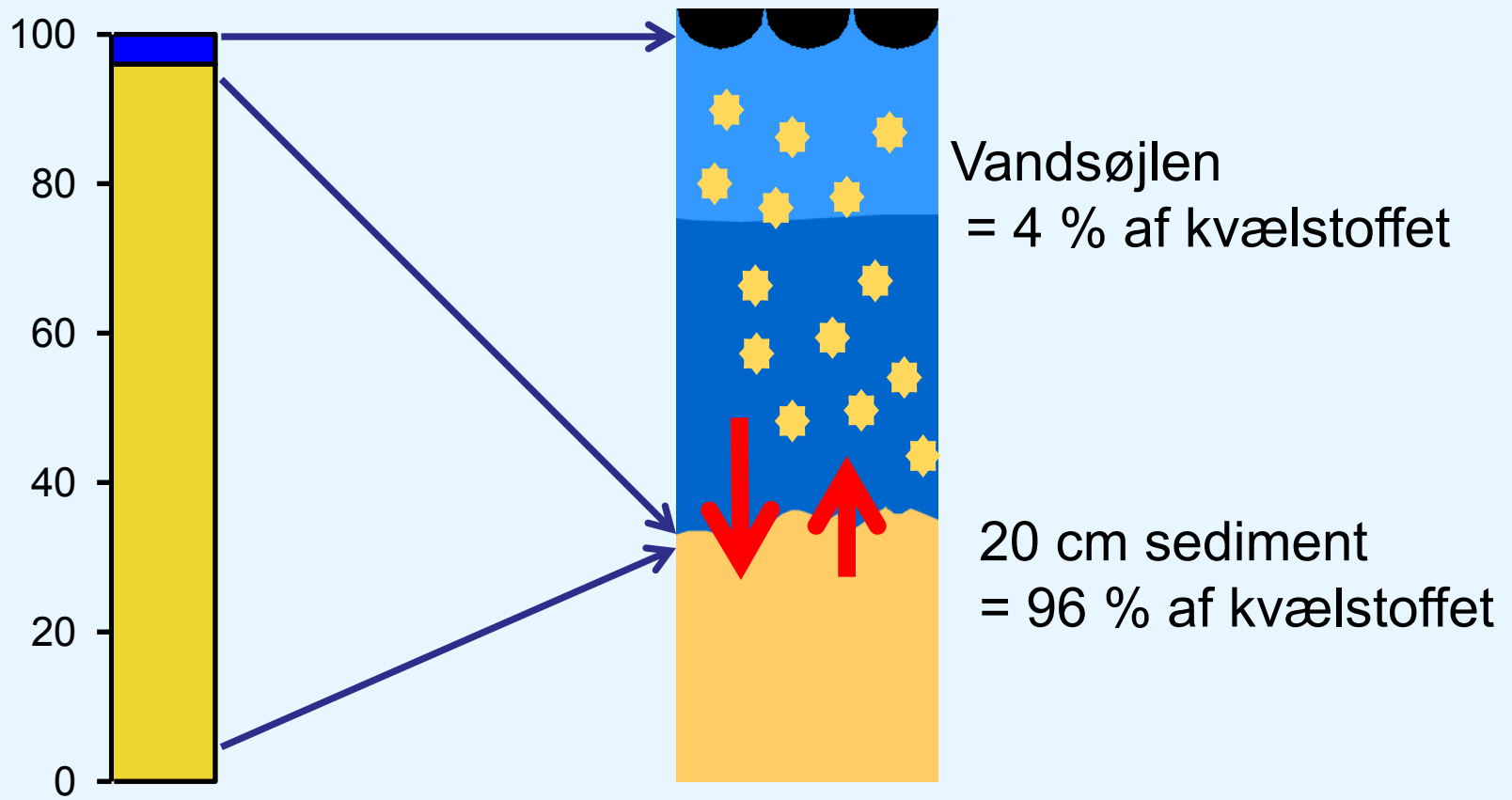
Udledninger
reduceres

Konc. af
N i ny
ligevægt

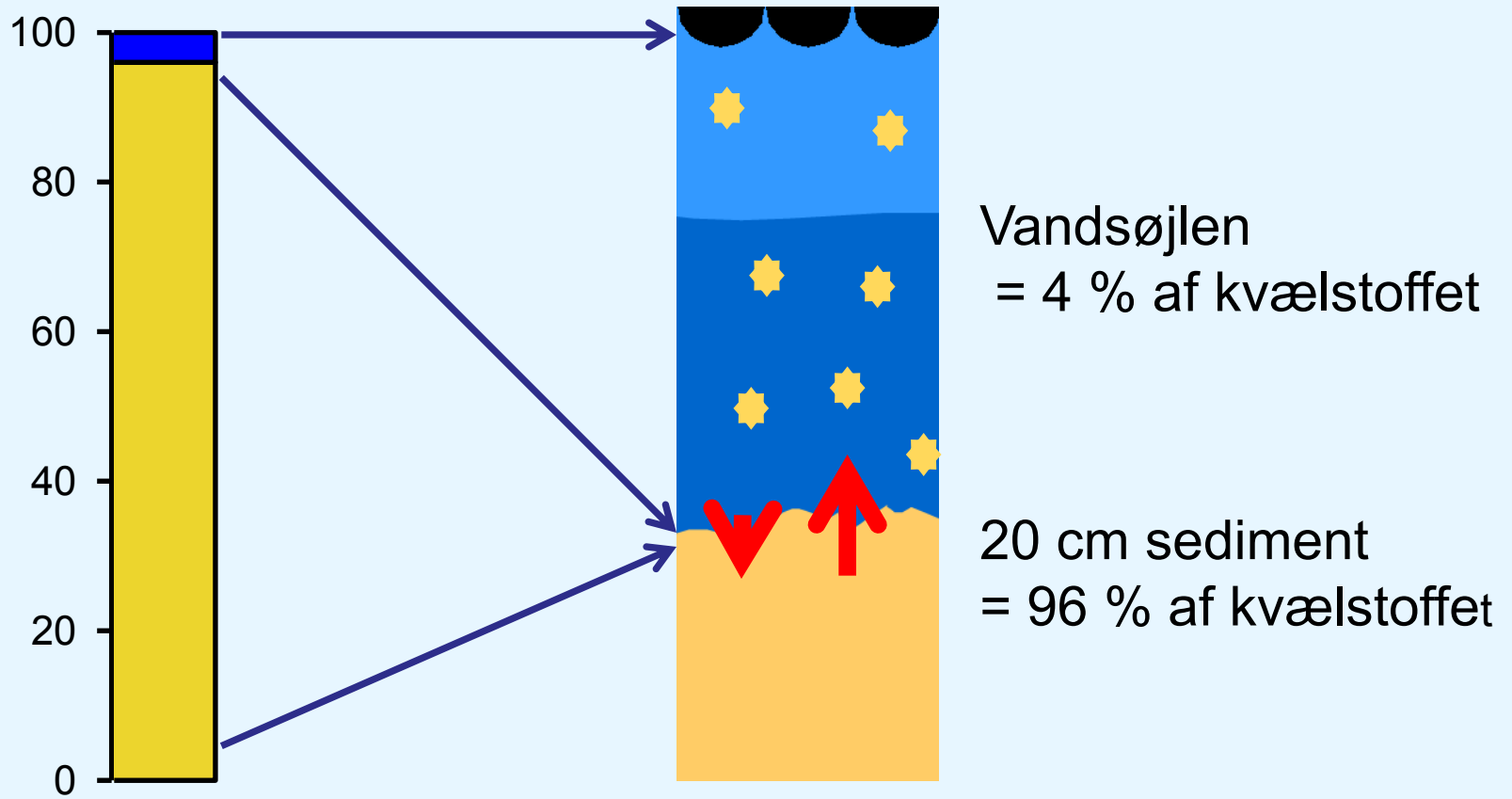

Frigørelse af
N fra bunden

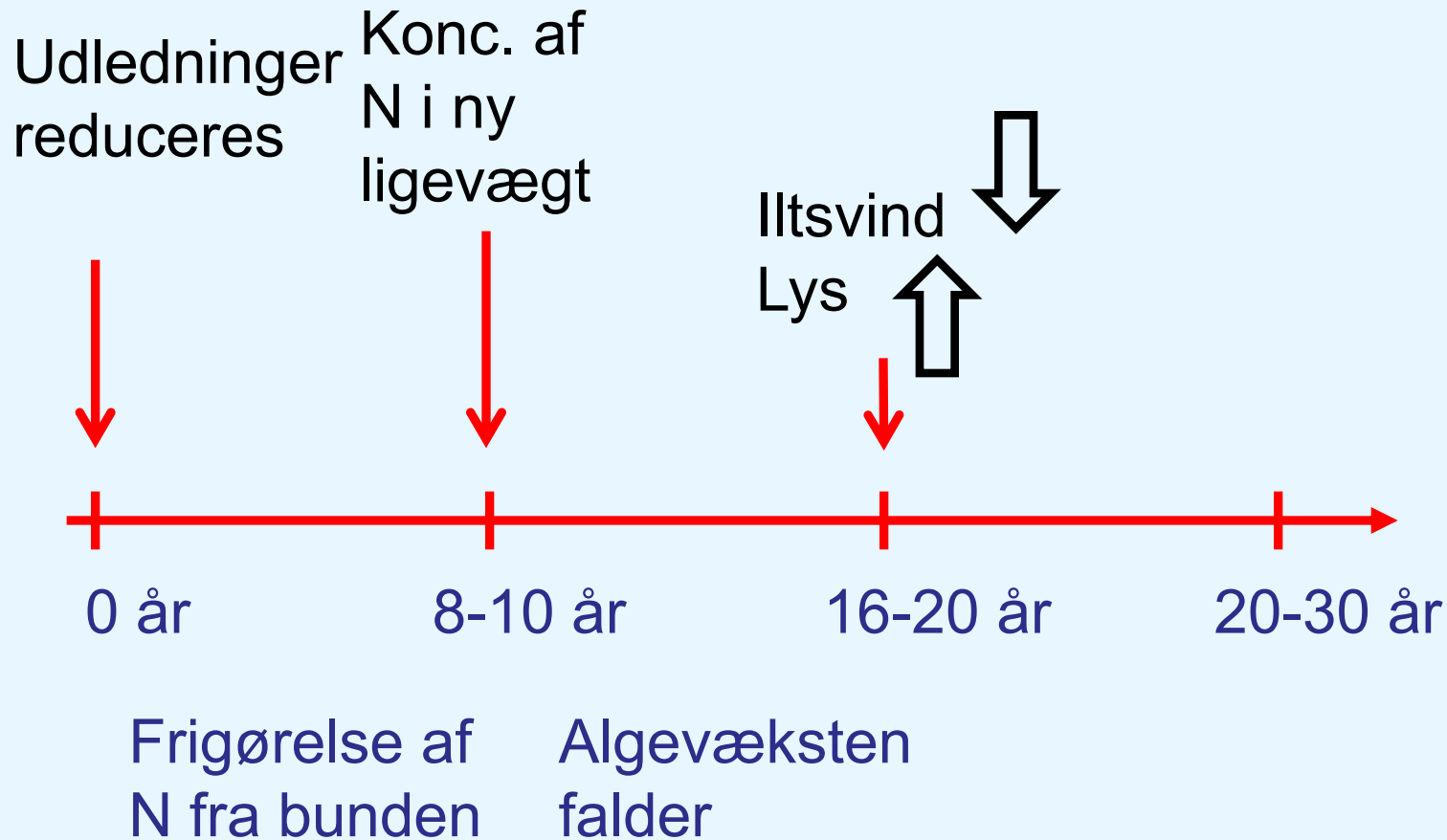
Kvælstof ligger i sedimentet

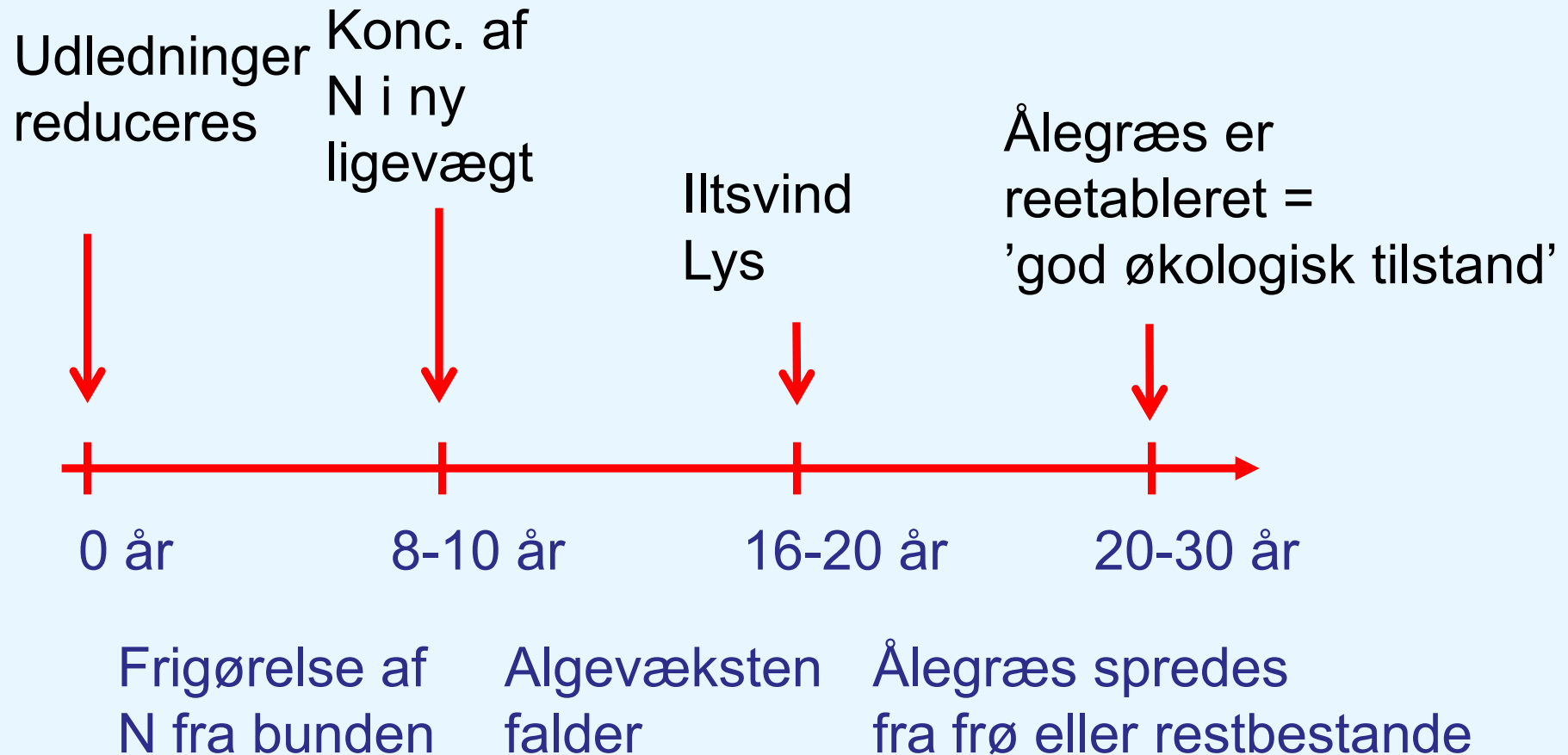
Kvælstof ligger i sedimentet

Tidsforsinkelse

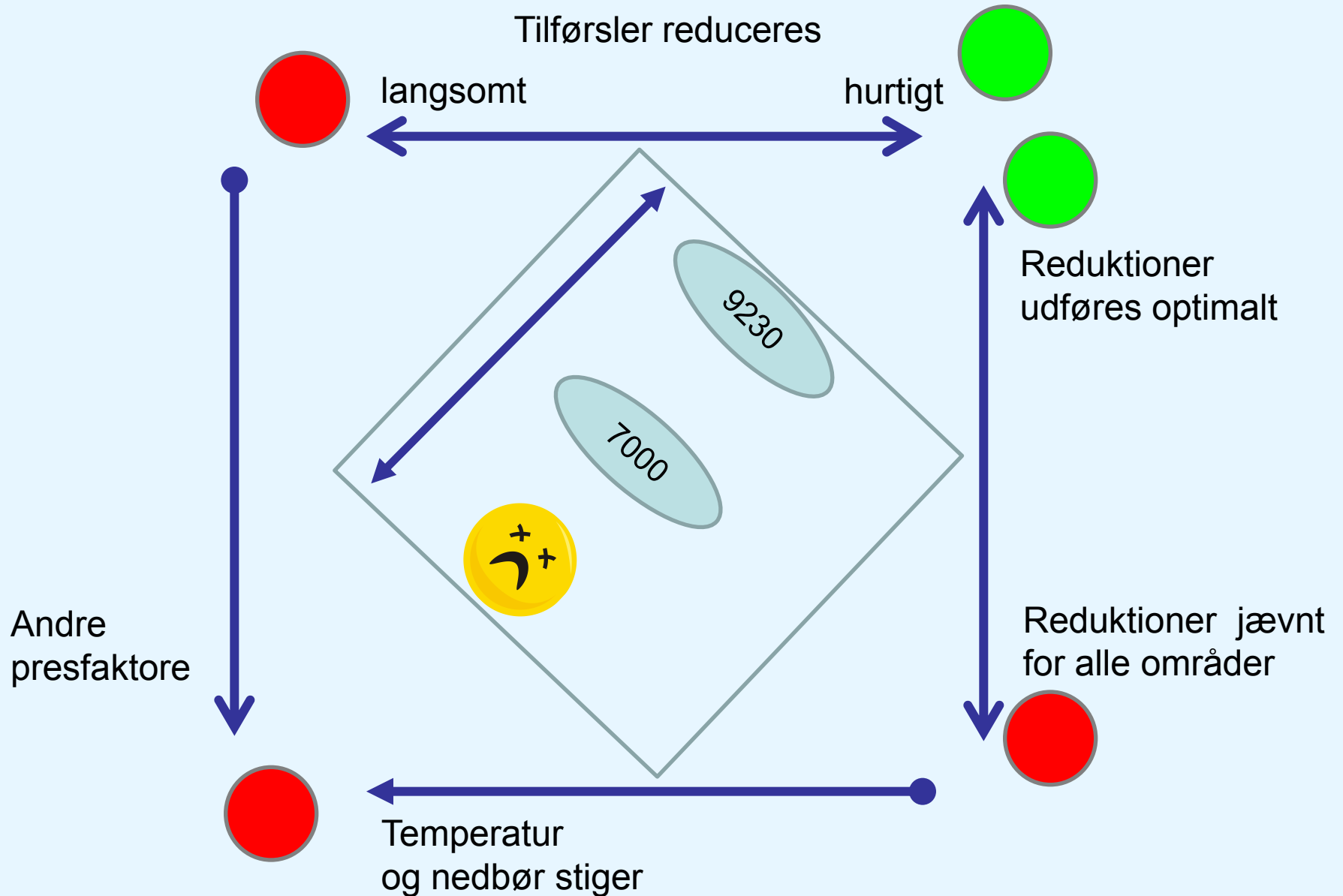

Tidsforsinkelse

Kvælstofudledninger

Konklusioner

Stenrev kan - placeret i den vestlige del:

- Øge biodiversiteten

- Udgøre et aktiv for friluftliv - turisme - rekreativt fiskeri

- Stabilisere iltkoncentrationen og måske holde kvælstof i bunden

Stenrev i den sydøstlige del:

- Dårlig ide - forstærker iltsvind

Tilførsler af kvælstof og fosfor bør reduceres

- Fokus bør være på Skive fjord - Lovns Bredning, og hurtigt

Kompensationsopdræt og beskyttelse af ålegræs er andre lovende virkemidler

**Giv tid - det tager årtier at genoprette fjorden
men vi er på vej**

Tak for opmærksomheden

Baseret på resultater fra projektet IMAGE,
Integreret forvaltning af landbrug, fiskeri, miljø og økonomi, støttet af DSF

Med bidrag fra en lang række medarbejdere i Miljøministeriet og Aarhus
Universitet/DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi